

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr. za granicą 8 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 20 gr. **CENA OGŁOSZEŃ:** za wiersz milim. przed tekstem 20 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagraniczne o 50% drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele oraz fantazyjne o 25% drożej. Konto czekowe w P. K. O. N. 80187.

S. P.
WACŁAW GIERYNG
Urzędnik Izby Skarbowej
pu krótkich cierpieniach, opatrzonej św. Sakramentami, zasnął w Begu dnia 5-IX r. b. przeżywszy lat 36.
Eksportacja zwłok ze szpitala św. Jakóba do kościoła św. Jakóba odbędzie się w wtorek dn. 6-IX o godz. 6 ej po poł.
Nabożeństwo żałobne w tymże kościele odprawione zostanie we środę 7 IX o godz. 10-iej rano, poczem nastąpi pogrzeb w grobach rodzinnych na cmentarzu Rossa.
O czym zawiadamiają Przyjaciół i Znajomych pogrzebów w głębokim żalu
Matka, Siostry, Brat, Bratowa i Szwagier.

Nabożeństwo żałobne za duszę **ś. p. STEFANJI ARTKE** odbędzie się w kościele Ks. Misjonarzy 7 września o godzinie 8 rano, na które zapraszają
Pracownicy Oddziału Eksploatacyjnego.

ZBOŻE DO SIEWU JESIENNEGO
Pszonice Wysokolitewska
Żyto Bielnokoskie
- Dańkowskie
- Szampańskie
- Wysokolitewskie
- Wierzbienie
P. O. L. E C A:
Wileński Syndykat Rolniczy.
Zawalna 9. — Tel. 323. —

OKAZJA!
Posiadam koncesję wódczaną w ruchliwym m. ku nad samą granicą. Dla uruchomienia poszukuję współnika o 2—3 tys. zł. Gwarancja zapewniona. Mołodoczo. Związek Inwalidów Wojennych dla L. K. 973

Dr. ALEKS. LIBO
Choroby uszu, gardła i nosa.
Powrócił. Zawalna 22, od 9—11 i 2—5 pp. W. Z. P. Nr. 98.

16 Polska Państwowa Loteria Klasowa
Można wygrać na jeden los 650.000 zł.
I klasa jest już do nabycia u kolektora **K. GORZUCHOWSKIEGO.**
WILNO, ZAMKOWA 9.
Dotychczas w 15-iej loterii padło u nas 15.000, 5.000 i kilka wygr. po 2.000 i 1.000 zł.
Cena całego losu — 40 zł.
1/2 „ — 20 „ 0
1/4 „ — 10 „
Zamiejscowym wysyłamy pocztą. Konto czekowe 80.365.

Telefonem z Warszawy.
(Od własnego korespondenta).

Przed zwolnieniem sesji sejmowej.
Szczegóły konferencji wice-premjera Bartla z premierem marszałkiem Piłsudskim w Druskiénikach w sprawie zwolnienia nadzwyczajnej sesji sejmowej, trzymane są w ścisłej tajemnicy. Faktem jest, że ustalono termin otwarcia sesji na koniec przyszłego tygodnia. W środę, lub we czwartek przyszłego tygodnia odbędzie się posiedzenie konwentu senjorów.

Rząd na sesji nadzwyczajnej wnieść ma kilka projektów ustaw, przedewszystkiem zaś wniosek o uchwalenie kredytów na akcję pomocy ofiarom powodzi w Małopolsce Wschodniej.

Zeznanie Bohdanowicza w spr. zabójstwa w poselstwie sow.
Przebywający w czasie zajęcia w poselstwie sowieckim pozostający bez pracy robotnik Bohdanowicz opowiada bardzo charakterystyczne epizody zajęcia. Mianowicie, że woźny Szletzer a nie Gusiew zaczął strzelać do Trejkowicza i dopiero na skutek strzałów Trejkowicz wyciągnął nóż, którym nie mógł jednak ranić nikogo. Świadek tej sceny Bohdanowicz w obawie przed zemstą ze strony funkcjonarjuszy poselstwa, zbiegł.

„Izwiestja” o zamordowaniu.
„Izwiestja” {podają na marginesie zamordowania Trejkowicza cały szereg insynuacji pod adresem Anglii, nie chcąc dopuścić do porozumienia między Rosją Sowiecką a Polską. Dzieje się to właśnie w czasie sesji Ligi Narodów, na której ma zapadnąć decyzja w sprawie utworzenia bloku antysowieckiego. Przeprowadzone przez Rząd Polski wysiedlenia terrorystów rosyjskich, okazały się według „Izwiestji” — nie wystarczające.

Przyjęcie u wicepremiera Bartla.
W dniu wczorajszym wicepremier Bartel przyjął powracającego z urlopu ministra Skarbu Czechowicza, oraz w godzinach popołudniowych konferował przez dwie godziny z Ministrem Spraw Wewnętrznych gen. Składkowskim w sprawie akcji pomocy dla ofiar powodzi w Małopolsce Wschodniej.

Historja z butelką.
„Gazeta Poranna Warszawska” wydała w dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych nadzwyczajny dodatek w którym donosi, że gen. Rozwadowski i przybyły doń do Jastrzębiej Góry nad morzem gen. Haller, stwierdzili, że pismo na kartce wyjętej z butelki, nie jest pismem gen. Zagórskiego, a podpis jego został sfalszowany. W dniu 3 b. m. w mieszkaniu gen. Rozwadowskiego w Jastrzębiej Górze przeprowadzono rewizję, w rezultacie której zabrano także i rzekoma kartkę gen. Zagórskiego. Butelkę rzucono do morza w okolicy Jastrzębiej Góry w dniu 31 b. m. z aeroplanu Nr. 33 lecącego bardzo nisko. Wiadomość w dodatku nadzwyczajnym „Gazety Porannej Warszawskiej” o wynikach śledztwa przeprowadzonego w Wilnie i Druskiénikach w sprawie gen. Zagórskiego, została z rozporządzenia Komisarsza Rządu na m. st. Warszawę skonfiskowana.

Wypadek samochodowy min. Składkowskiego.
Minister Spraw Wewnętrznych gen. Sławoj-Składkowski w czasie powrotu do Warszawy w okolicy Zamocin na drodze o mało nie uległ wypadkowi samochodowemu. Auto ministra potrafiło bowiem dziecko i w ostatniej chwili dzięki nagłemu zahamowaniu pękła kierownicy.

Przyjazd posła Wysockiego.
W dniu wczorajszym przybył do Warszawy poseł polski w Stokholmie Alfred Wysocki, który w dniu dzisiejszym odbędzie dłuższą konferencję z zastępcą ministra spraw zagranicznych Knollem.

Ciekawy konflikt.
Tymczasowy wydział samorządowy m. Lwowa zaprotestował przeciwko mianowaniu naczelnika wydziału Strzeleckiego komisarzem rządowym w Lwowie. Protest ten według wszelkiego prawdopodobieństwa nieodniesie skutku, gdyż tymczasowy wydział samorządowy podporządkowany jest Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, którego szef mianował Strzeleckiego komisarzem.

Zmiana starosty.
Starosta w Lubartowie p. Głowiński został zamianowany starostą w Kutnie.

Otwarcie VII Targów Wschodnich.
LWÓW 4. IX. (Pat). Po nabożeństwie o godz. 12 w pol. plac Targów Wschodnich zaczął zapelniać się gośćmi i publicznością. Między in. przybyli reprezentanci władz wojskowych z gen. Sikorskim, przedstawiciele instytucji państwowych i samorządowych, senatorowie, posłowie i t. d. Punktualnie z uderzeniem godz. 12 przybył p. p. ministrowie Kwiatkowski i Romocki. W imieniu rady nadzorczej Targów Wschodnich powitał ministrów i gości inż. Zardecki w zastępstwie chorego prezesa Rady p. Neumana. Następnie w imieniu komisariatu rządu m. Lwowa zastępca komisarsza p. prof. Matakiewicz, izby handlowej i przemysłowej wiceprezydent izby dr. Rucker.

Skutki powodzi.
WARSZAWA, 5. IX. (Pat). Wiadomości nadchodzące z dotkniętych powodzią okręgów dyrekcyj kolejowych brzmią ostatnio na ogół uspokajająco zwłaszcza, że wezbrane wody wszędzie opadają. Dzięki temu polepszeniu się sytuacji w dyrekcji lwowskiej wznowiono ruch pociągów osobowych na linii Sambor — Sianki, jakkolwiek komunikacja jest utrzymana z przesiadaniem. Prócz tego wznowiono komunikację osobową utrzymywaną tylko podczas dnia na liniach Stryj — Drohobycz i Stryj — Lubieniec. Natomiast się do względu na zły stan podtorza zamknięty został ruch towarowy na szlaku Stary Sambor — Sianki, Stryj — Lawoczno i Stryj — Drohobycz oraz ruch towarowo-osobowy na linii Drohobycz — Sambor.

Faszizm wzmocnił katolicyzm we Włoszech.
MANTUA, 4. IX. (Pat). W dniu dzisiejszym odbyło się w Castiglione delle Stiviere zakończenie uroczystości ku czci św. Ludwika. Przewodniczący komitetu organizacyjnego biskup Peruzzo wygłosił przemówienie, podkreślając radykalną przemianę, jaka dokonała się w duszach ludu włoskiego pod wpływem faszystów i dzięki której możliwe jest dziś godne obchodzenie święta wielkiego króla i świętego. Następnie mówca stwierdził, że rewolucja faszystowska przyczyniła się do wzmocnienia w narodzie zasadniczego czynnika cywilizacji włoskiej, jakim jest wiara katolicka.

Dalszy terror w Rosji.
MOSKWA, (A. W). Według otrzymanych doniesień rozstrzelany został w Winnicy niejak Hawliczenko, oskarżony o rzekome szpiegostwo na rzecz Polski. MOSKWA (AW). Według doniesień z Tyflisu, w ciągu ostatnich 2 tygodni, aresztowano i deportowano na Syberję przeszło 100 działaczy gruzińskich. Między nimi znajdował się były poseł do Dumy Kandelaki i 3 kobiety. Krążą pogłoski, iż część deportowanych została rozstrzelana.

Nadzwyczajne zbrojenia Rosji.
WIEDEŃ, 5. IX. (Pat). „Wiener Allgemeine Ztg.” donosi, że do Londynu doszły wiadomości o nadzwyczajnych zbrojeniach Rosji. Rosja produkuje szczególnie gazy trujące. Program lotniczy Rosji obejmuje rzekomo budowę trzech tysięcy samolotów.

Z Białorusi Sowieckiej.
Zamordowanie Trejkowicza w świetle prasy sowieckiej.

Z Mińska donoszą, że wiadomość o zamordowaniu w poselstwie sowieckim w Warszawie zrobiła wielkie wrażenie na wszystkich, zarówno na członków Komunistycznej Partii, jak i opozycjonistów. „Zwiedza” i „Sowieckaja Białoruś” wydały nadzwyczajne dodatki, które prócz komunikatu T.A.S.S. (Urzędowej Agencji Sowieckiej) zawierały omówienia tego faktu zwrócone ostrzem przeciwko Polsce, ukrywającej u siebie ludzi, którzy podburzani przez emigrację rosyjską zagranicą Polski starają się terroryzować urzędników sowieckich. „Zwiedza” widzi w tym rękę Anglii, twierdząc, że Trejkowicz chciał zamordować Uljanowa. Sam nawet tytuł dodatku nadzwyczajnego brzmi „Nieudały zamach na posła Uljanowa”.

W godzinach popołudniowych w niedzielę w Mińsku odbył się pochód demonstracyjny przez ulicę miasta w czasie którego niesiono transparenty z napisami antypolskimi. Gmach białoruskiemu Sownarcoma przy ulicy Sowieckiej był udekorowany flagami. Wygłoszono cały szereg mów, przeciwko polskiemu terrorowi i przeciw Anglii.

W niedzielę wieczorem gmachy rządowe, oraz mieszkania członków Białoruskiej Partii Komunistycznej były iluminowane, „z racji szczególnego ocalenia towarzysza Uljanowa”!

Jak widać z tego, kierownictwo sowieckiej Białorusi zależy na tem, by tragedję warszawską postawić na płaszczyźnie zamachu na życie przedstawiciela sowieków w Warszawie i to przekonanie wpoić w masy, a następnie przenieść za pomocą doskonałego aparatu propagandy za granicę, celem urobienia opinii o niespokojnej Polsce, gdzie nawet przedstawiciele obcego państwa nie są wolni od obaw o swoje życie.

Budowa nowej drogi strategicznej.
Państwowa Komisja Planowa B.S.S.R. w Mińsku zatwierdziła kredyty na budowę drogi bitej, biegnącej wzdłuż granicy polskiej, a mającej połączyć Lepel z Uścaczem, z pominięciem Połocka. Droga ta ma służyć dla celów strategicznych, a koszt jej wynosić będzie 1,280,000 rub. Do roboty przyjdzie być bezrobotni, których liczba wzrosła w sposób niepomiarowy. W ten sposób władze sowieckie chcą zaspokoić głód pracy mas bezrobotnych.

Echa nadużyć w komorze celnej w Mińsku.
Latem r. b. G. P. U. w Mińsku wykryło wielkie nadużycia w Centralnej zorganizowanej spółce, przemysłowej, wysyłając pod zorem zwykłych przesyłek po-

cztowych sacharynę i inne przedmioty. Przemysłownictwo prowadziło oni na szeroką skalę. Na swych usługach mieli kilku czekistów, kupców finansujących ten „interes”, oraz cały sztab przemysłowców. Charakterystycznym jest to, że wszyscy urzędnicy centrali, zamieszani w tej aferze są „ideowymi” komunistami i odgrywali nie małą rolę w partii. Na ławę oskarżonych w związku z wykryciem tej afery zasiadli wszyscy pracownicy centrali w ilości — 25 osób.

Redukcja gaź nauczycielskich na Białorusi sowieckiej.
Celem doprowadzenia do równowagi budżetu Białorusi Sowieckiej w przyszłym roku szkolnym władze sowieckie postanowiły zmniejszyć pobyty dla nauczycieli i szkół powszechnych od 15 — 50 proc. Fakt przysięgłego zmniejszenia poborów wywołał rozgorzyczenie wśród nauczycieli sowieckich, którzy złożyli władzom protest. Protestu tego nie uwzględniono.

Z całej Polski.
Afera szpiegowska.
Jak donosi „Rzeczpospolita” w nocy z piątku na sobotę, 3 b. m., aresztowany został przez wojskowe władze śledcze w Toruniu por. artylerji Józef Kopala, któremu zarzuca się szpiegostwo wojskowe na rzecz wywiadu niemieckiego. Władze wojskowe polskie są już w posiadaniu dostatecznych dowodów winy oskarżonego, dalsze zaś śledztwo ma zapewne na celu wykrycie współpracowników por. Kopala i nici wiążących szpiegów z niemieckim wywiadem.

Aresztowanie szpiega niemieckiego.
PARYŻ, 5. IX. (Pat). „Le Matin” donosi z Niemcy, że aresztowano tam Niemca nazwiskiem Deutscha w chwili, gdy obserwował ruchy wojsk francuskich. Deutsch przyznał się, że działał z ramienia dr. Schneidera z Kassel, szefa niemieckiej służby wywiadowczej.

Otwarcie kongresu organizacji pracy.
RZYM, 5. IX. (Pat). Odbyło się na Kapitolu otwarcie trzeciego kongresu międzynarodowej naukowej organizacji pracy w obecności ministra gospodarstwa szereg wybitnych osobistości oraz przedstawicieli 40 państw.

Wydalenie z Kłajpedy.
BERLIN, 5. IX. (Pat). Z grona redaktorów, którzy otrzymali nakaz opuszczenia terytorjum kłajpedzkiego dwóch zostało wydalonych w dniu dzisiejszym.

Flaga polska u obcych wybrzeży.
STOKHOLM, 5. IX. (Pat). Statek „Gdynia” wiozący wycieczkę złożoną z 65 osób przybył 3 bm. do Stokholmu, powitany na przystani przez charge d'affaires Wronieckiego. Ludność w Stokholmie żywo zainteresowała się wylądowaniem polskiej flagi. Prasa podała liczne wzmianki i fotografie statku. Dziś z samego rana „Gdynia” wyruszyła w powrotną drogę.

Konfiskata pisma rosyjskiego.
WARSZAWA, 5. IX. (Pat). Dnia 5 bm. zajęte zostało pismo w języku rosyjskim „Za Swobodu” za artykuł pod tytułem: „Dlaczego został zabity Trejkowicz”, w którym to artykule końcowy ustęp zawiera inkryminację, iż przedstawicielstwo Sowietów uprawia na terytorjum obcego państwa prowokację.

Związek Ludowo-Narodowy. KOMUNIKAT.
Zarząd koła dzielnicy „Wierzyńców” zawiadamia, że wyznaczone na czwartek dn. 8 b. m. zebranie zostaje odroczone do następnego czwartku t. j. do dn. 15 września.

Konfiskata „Polaka-Katolika”.
Uległ konfiskacie Nr. 194-ty „Polaka-Katolika” za artykuł, omawiający usunięcie ze szpitala sióstr Rodziny Marji, które od roku 1918 zajmują się w szpitalu Ujazdowskim pielęgnowaniem chorych, pomagając w oddziale chirurgicznym i zajmując się kuchnią. Przeszły najcięższe czasy szpitala podczas inwazji bolszewickiej. Z dnem 1 września rząd usuwa je z tego stanowiska, a miejsce ich mają zająć metodyści i organizacja V. M. C. A.

Wiadomości telegraficzne.
Wojna domowa w Chinach.
SZANGHAJ, 5. IX. (Pat). Według otrzymanych tu doniesień 10 000 jeńców wziętych do niewoli przez wojska nacjonalistyczne w czasie walk pod Nankinem będzie odesłanych do Szanghaju i Hang-Czou i wcielonych do armji nacjonalistycznej. Cztery generalowie wojsk

Sekretarjat Wojewódzki (Dominikańska 4) czynny jest w dniu powszednie od g. 11-iej do 3-iej popoł.

Sekretarjat koła dzielnicy „Nowy Świat” (Śniegowa 20) urzęduje w dniu powszednie od g. 5 do 6-iej wiecz.

Sekretarjat koła dzielnicy „Śnipliszki” (Lwowska 7) urzęduje we środy i soboty od g. 4 do 6-iej wiecz.

Jak dowiadujemy się, na niedzielnym zebraniu koła dzielnicy „Śnipliszki” jednomyślnie uchwalono przyłączyć się do protestu koła zwierzynickiego w sprawie wprowadzenia języków mniejszości narodowych, a w szczególności żargonu żydowskiego do wileńskiego samorządu miejskiego. Uchwalono również poprzeć zapoczątkowaną przez koło zwierzynickie zbiórkę na rzecz ofiar powodzi w Małopolsce, przyczem na poczekaniu zebrano pewną kwotę.

Otwarcie VIII zwyczajnej sesji Zgromadzenia Ligi Narodów.

PAKTO NIEAGRESJI.

Ceremonia otwarcia.

GENEWA, 5.IX. (Pat.). Dział przed południem została otwarta VIII ma zwyczajna sesja Zgromadzenia Ligi Narodów. Przemówienie inauguracyjne wygłosił przewodniczący Rady Ligi Narodów Villegas. Wszystkie trybuny były szczerze zapelnione. Zgórą 400 dziennikarzy przybyłych ze wszystkich części świata przysłuchuje się obradom. Z pośród wybitnych mężów stanu i dyplomatów, którzy byli obecni na posiedzeniu inauguracyjnym Zgromadzenia w charakterze kierowników lub członków delegacji należy wymienić

Przemówienie inauguracyjne.

GENEWA, 5.IX. (Pat.). W przemówieniu inauguracyjnym wygłoszonym z okazji otwarcia sesji Zgromadzenia Ligi Narodów Villegas dał rzut oka na działalność Ligi w ubiegłych latach. Mówca zaznaczył, że odbyła się niezwykła ilość konferencji oraz sesji ważnych komisji, które pracowały w całym ciągu nad rozwojem wielkiego, międzynarodowego dzieła Ligi Narodów. Obecna sesja Zgromadzenia ma do załatwienia ważne sprawy. Należy wprowadzić w życie doniesione rezolucje powzięte na światowej konferencji gospo-

Wybór przewodniczącego.

GENEWA, 5.IX. (Pat.). Z pośród 55 państw należących do Ligi, 49 wysłało delegacje na obecną VIII sesję Zgromadzenia. Z kolei Zgromadzenie przystąpiło do wyboru przewodniczącego. Wysuwany na to stanowisko przewodniczący delegacji japońskiej Adatchi oświadczył, że kandydatury przyjąć nie może. Po tem oświadczeniu przystąpiono do głosowania, którego wynikiem następujący: z 47 głosów oddanych 24 otrzymał szef

Ustalenie porządku dziennego—Wybor komisji.

GENEWA, 5.IX. (Pat.). W godzinach popołudniowych toczyły się w dalszym ciągu obrady Zgromadzenia Ligi pod przewodnictwem dr. Guaniego. Na wstępie Zgromadzenie zajmowało się sprawą ustalenia porządku dziennego swej obecnej sesji. Następnie odbyły się, jak corocznie wybory sześciu komisji. Pierwsza z nich zajmie się sprawami kon-

Przewaga Anglii.

GENEWA, 5.IX. (Pat.). W kołach Zgromadzenia Ligi Narodów zapewniają, że delegacja kanadyjska, upoważniona została przez swój rząd do postawienia kandydatury Kanady na stanowisko niestającego członka Rady Ligi Narodów. Powołanie przedstawiciela Kanady, podobnie jak i innych

O wybór Belgii.

GENEWA, 5.IX. (Pat.). (Szwajcarska agencja telegraficzna). W poniedziałek przed południem delegacja belgijska wystąpiła oficjalnie do Zgromadzenia Ligi Narodów o ponowny natychmiastowy wybór Belgii do Rady Ligi w charakterze członka niestającego. W kołach Zgromadzenia uważają

Pakt o nieagresji.

GENEWA, 5.IX. (Pat.). Mimo zaprzeczenia delegacji polskiej w Genewie co do rzekomego projektu paktu o nieagresji, mającego być wysunięciem przez delegację polską, dzienniki niemieckie zajmują się w dalszym ciągu możliwościami politycznymi, wynikającymi z kroków polskich. „Deutsche Tagesztg” zamieszcza dziś po południu artykuł, w którym wyraża przypuszczenie, że w sprawie planowanego przez Polskę paktu o nieagresji toczyły się już oddawna tajne pertraktacje pomiędzy Londynem, Paryżem, a Warszawą. Stanowisko Chamberlaina, pisze dziennik, wcale nie jest tak zadawaniające, jakby to można było wnioskować z doniesień genewskich. Zauważają, że Locarno jest tylko częścią protokołu genewskiego. Od czasu Locarna zaistniał na horyzoncie politycznym konflikt rosyjsko angielski, który w skutkach swoich może zniewolić Anglię do zaciągnięcia zobowiązań tego rodzaju, jakie miałyby się w protokole genewskim. Należy zdawać sobie ponadto sprawę z tego, jak wielkie są wpływy Francji w Lidze Narodów i jak wielkie są rzesze zwolenników francuskich koncepcji politycznych. Niemcy muszą stanowczo sprzeciwić się wiezieniu granic wschodnich i nie dopuścić do Wschodniego Locarna, które wprowadzone ma być w życie tajnymi okólnymi diogrami. Opinia publiczna Niemiec poprze silnie pozycję delegacji niemieckiej.

GENEWA, 5.IX. (Szwajcarska Agencja Telegraficzna). W związku z propozycjami polskimi, dotyczącymi zawarcia powszechnego paktu o nieagresji, który zwiększyłby bezpieczeństwo we wschod-

Brianda, sir Austena Chamberlaina, Stresemanna, Scialoie, Adatchiego, Vanderveldego, Titulescu, hr. Apontyego, Politisa, Motta, Bensa, hr. Bernstorfa i hr. Mensdorffa. Brak zado wysokiego pochłonej postaci lorda Cecilia, którego dyplomacja omawiana jest powszechnie. W przemówieniu inauguracyjnym Villegas powitał szczególnie serdecznie prezydenta związkowego Motta, który jako jedyna głowa państwa uczestniczy w obradach i którego zasługi dla Ligi Narodów winny być głośno podkreślone.

darcej. Czekają również na Ligę Narodów wielkie zadania w dziedzinie społecznej i higieny. W końcu swych wywodów Villegas zwrócił się do Zgromadzenia Ligi z wezwaniem do prowadzenia w dalszym ciągu wielkiego dzieła solidarności Ligi Narodów dla zapobieżenia wojnom i rozwoju dobrobytu w krajach. Z kolei Zgromadzenie miało komisję dla zbadania pełnomocnictw. Dla umożliwienia tej komisji natychmiastowego rozpoczęcia pracy przerwało posiedzenie na jedną godzinę.

delegacji Urugwaju dr. Guani. Przewodniczący delegacji austriackiej hr. Mensdorff otrzymał 21 głosów. Po głosowaniu zabrał głos nowo wybrany przewodniczący Zgromadzenia dr. Guani dziękując za zaszczyt, jaki go spotkał i podkreślając, że już po raz trzeci Zgromadzenie powołuje na przewodniczącego reprezentanta Ameryki Południowej. Po przerwie obrady Zgromadzenia trwać będą w dalszym ciągu.

stytucyjnymi i prawnymi, druga działalnością technicznych organów Ligi, trzecia — sprawą rozbrojenia, czwarta — kwestjami finansowymi i budżetem Ligi, piąta — zagadnieniami socjalnymi, wreszcie szósta — problematami politycznymi. Powołana została również komisja dla spraw porządku dziennego obrad.

dominów brytyjskich Australji, Irlandji, Nowej Zelandji, Południowej Afryki do Rady Ligi zostało ułatwione przez oparcie stosunku pomiędzy Wielką Brytanią i jej dominjami na nowych podstawach, co nastąpiło jak wiadomo na seszlorocznej imperialnej konferencji w Londynie.

ponowny wybór Belgii za zapewniony, gdyż obecność Belgii w Radzie uznawana jest powszechnie za rzecz potrzebną ze względu na szczególny interes łączący ją z pozostałymi sygnatariuszami traktatów locarneńskich.

niej Europie, szwajcarska agencja telegraficzna dowiaduje się, że w ostatnich czasach odbywały się rokowania posła polskiego w Paryżu z Briandem w kwestji całego kompleksu zagadnień dotyczących bezpieczeństwa i sądownictwa rozjemczego. Natomiast żadnego opracowanego projektu w tej sprawie dotychczas niema. Istniejące plany nie przewidują, ani obowiązkowego arbitrażu, ani też określonych sankcji, lecz dają jedynie do wypełnienia luk paktu Ligi Narodów w kwestji tego, aby państwa, które podpiszą nowy pakt, zobowiązały się do zrezygnowania z wojny nawet w wypadkach, w których pakt Ligi Narodów uznaje ją za legalną. Projekty powyższe spotykają się w kołach Ligi Narodów z największym zainteresowaniem.

GENEWA, 5.IX. (Szwajcarska agencja telegraficzna). Przedmiotem żywych komentarzy za kulami Zgromadzenia Ligi Narodów jest w chwili obecnej rzekomy polski projekt paktu o nieagresji, który ma być ewentualnie przedstawiony Zgromadzeniu Ligi. Projekt ten ma być swego rodzaju uzupełnieniem traktatu locarneńskiego. Został on już podobno przedstawiony rządowi francuskiemu i angielskiemu. Jest rzeczą jasną, że francuskie i angielskie koła w Genewie zachowują w sprawie powyższego projektu o ile wogóle on istnieje jak najciszejszą rezerwę i odmawiają jakichkolwiek wyjaśnień, czekając, aż rządy francuski i angielski się poznają się z tym projektem.

PARYŻ, 5.9. (Pat.) Jak donosi „Echo de Paris” z Genewy, polski projekt paktu o nieagresji przewiduje oświadczenie, stawiające wojnę poza prawem. Każde

państwo będzie miało swobodę podpisania paktu, wszystkie zaś państwa, które pakt podpisały, będą wzajemnie wobec siebie związane umową.

PARYŻ, 5.9. (Pat.) Agencja Havasa, donosząc z Genewy, że Chamberlain i Briand przyjęli w

Niema rozbrojenia—bez gwarancji.

GENEWA, 5.IX. (Pat.). W ciągu dzisiejszego pierwszego dnia Zgromadzenia Ligi przeważającym tematem rozmów były krążące coraz to inne wieści o zamierzonej linii postępowania delegacji polskiej w sprawie zagadnienia arbitrażu bezpieczeństwa i rozbrojenia. Wczorajsze romowy ministra Sokła z Chamberlainem i Briandem komentowane są jako poczynania uzgadniające polską linię postępowania. Prasa paryska przyniosła szereg korespondencji z Genewy, w których sprecyzowane są nawet formy polskiego wystąpienia. Dzisiejsza prasa genewska bardziej wstrzemięziła jest bliższą prawdy podając, że żadnego konkretnego projektu co do przedłożenia sformułowanego paktu nieagresji i bezpieczeństwa w delegacji polskiej dotąd niema, jest natomiast zdecydowana wola zabrania głosu w ogólnej debacie rozbrojenia i czynnej współpracy przy ustalaniu treści dorocznej rezolucji Zgromadzenia w sprawie rozbrojenia. Rezolucja taka wyraża aktualny stan poglądów Zgromadzenia na możliwości przeprowadzenia zasadniczego zagadnienia Ligi, jakim jest zapewnienie pokoju.

Moskwa wobec paktu o nieagresji.

BFRLIN. Agencja „Telegraphen-Union” donosi z Moskwy, że rzekomy projekt polskiego paktu o powszechnej nieagresji, wywołał w kołach moskiewskich niemałe poruszenie.

Oświadcza się tam, że Sowiety nigdy nie zgodzą się na uznanie

Opinia prasy polskiej o pakcie nieagresji.

„Gaz. Warsz. Por.” pisze w art. wstępnym n-ru poniedziałkowego:

Nadeszły wiadomości o zamierzonym jakoby przez rząd polski wniesieniu do Ligi Narodów projektu powszechnego paktu bezpieczeństwa i nieagresji.

Ten projekt miałby wznawiać myśl, gorąco popieraną przed trzema laty przez Francję i Polskę protokołu genewskiego. Wtedy Anglia wyczołfała się z tej afery całkowicie. Natomiast wysunęła Anglia i zrealizowała inny pakt gwarancyjny, ściślej zachodni, locarneński.

Protokół genewski zobowiązywał Anglię (a także i Włochy) do zbrojnej interwencji w obronie nienaruszalności granic Polski, w razie ataku niemieckiego lub sowieckiego. Protokół genewski, czy jakaś nowa forma takiego powszechnego paktu przyniosłaby zatem Polsce gwarancję angielską i włoską, którą dotąd posiadała tylko granica reńska, z tytułu Locarna. Niemcy zachęcający reńskimi ustępstwami starają się w Genewie kuć żelazo paki gorące i atakują. Za przedmiot obrali sobie Gdańsk, przypuszczając, iż tutaj aljanci mogą być skłonni znów

Rezultaty polskiego handlu morskiego.

O „atmosferę morską” w naszym społeczeństwie.

Przedsiębiorstwo Państwowe „Żegluga Polska”, po siedmiu miesiącach działalności, wykazał się może wcale poważnymi rezultatami. Posiada szereg statków handlowych o poważnym tonażu, kursujących stale między portami polskimi, Gdańskiem i Gdynią, a portami Francji, Anglii i krajów skandynewskich. Posiada również od niedawna statki pasażerskie, które nietylko przełamały monopol gdański co do żeglugi przybrzeżnej na polskich wodach, ale które również odbywają podróże do obcych portów.

W pierwszych 7 miesiącach „Żegluga Polska” przeszła swój okres niemowlęctwa. Najtrudniejszym zadaniem było przełamanie pewnych zastępych i ustalonych już dróg handlu morskiego i wzbudzenie zaufania do pracy polskich statków. Jest rzeczą bardzo charakterystyczną, że w pierwszych miesiącach ładunki z portów polskich można było oświegnąć, tylko przez obce przedsiębiorstwa. Najtrudniej zaś było o osiągnięcie transportów powrotnych.

Tak np. Import do Polski rudy był monopolizowany na Szczecin. „Żegl. Polska” zawarła jednak umowę bezpośrednio z importującą firmą i skierowała swe statki na Gdańsk resp. Gdynię i w ten sposób ów monopol Szczecina raz na zawsze przełamano. Nieraz trzeba przemysłowej i

dnia dzisiejszym delegata polskiego Sokala, zaznacza, że przedmiotem rozmów polskiego delegata z francuskim i angielskim ministrem spraw zagranicznych były projekty polskie, dotyczące sprawy bezpieczeństwa.

Zrozumiałem jest przeto, że delegacja polska w myśl dotychczasowego stosunku do tej sprawy podnosić będzie tezę, która jest również tezą francuską, mianowicie łączności zagadnienia rozbrojenia z zagadnieniem bezpieczeństwa, zgodnie z wielokrotnie podkreśloną zasadą, że rozbrojenie jest funkcją bezpieczeństwa.

Zwyczaj dobrze poinformowany redaktor szwajcarskiej agencji Filoli podaje w dzienniku „Suisse”, że propozycje polskie zmierzają do przedłożenia Zgromadzeniu odnośnej rezolucji i projektu powszechnego paktu o nieagresji, zaznaczając, że niema dotąd gotowej redakcji paktu. Nie ma on zawierać postanowień, dotyczących obowiązkowego arbitrażu i sprawy sankcji, jak również nie ma on zawierać określenia napastnika.

Według Filoli propozycja polska, zmierzająca do uzupełnienia pewnych luk Locarna, mogłaby być przyjęta życzliwie wobec ogólnego rozgoryczenia, panującego w związku z niepowodzeniem ostatnich genewskich prac rozbrojeniowych. Według „Suisse” Briand miał rozmawiać na ten temat ze Stresemannem.

Locarna Wschodu.

O ile wiadomości o zamierzonym pakcie potwierdzi się, Sowiety zerwają rokowania o pakt gwarancyjny z Polską. Rosja nigdy nie dopuści do związku państw bałtyckich, który jest przeciw niej zwrócony.

coś im ustąpić, byleby Niemcy nie puścili w ruch trzymanej w odwodzie „ciężkiej artylerji” dyplomacji, t. j. sprawy rozbrojenia. Otóż Niemców od Gdańska odpalono. Dlatego potrzebna była aljancka kontrmina w postaci domniemanej polskiej inicjatywy wkrzeszającej wobec Niemiec „widmo” gwarancji granic wschodnich.

W dodatku protokół genewski, na którym ma się opierać projekt polski wiąże ściśle sprawę gwarancji bezpieczeństwa ze sprawą rozbrojenia, którą Niemcy wyzyskać chcą na niekorzyść obozu aljanckiego. Powstaje sugestia, że przez Niemców żądane rozbrojenie mogłoby nastąpić, ale właśnie w warunkach „protokołu”. Ze zaś Niemcy nie znajdują się już poza obrębem Ligi Narodów, jak w r. 1924, a stosunek Anglii (i po części Włoch) do Polski uległ korzystnej dla nas zmianie, więc Niemcom trudno byłoby wykreślić od uczestnictwa w takim powszechnym pakcie. Tem samem podpisałyby one namiastkę „wschodniego Locarna”, przed którym się dotąd rękami, nogami i zębami bronią.

dalekowidzącej polityki, aby za razem pracować dla polskiego importu, a nie tracić na próżnych frachtach statków. Tak np. statki, które przywieźć mają fosforyty z Norwegii, idą naprzód z polskim drzewem do Anglii, następnie przewożą węgiel angielski do Norwegii, a stamtąd wracają do Polski z fosforytami. W ten sposób osiągnięto, że statki „Żegluga Polska” dotychczas nie pozostawały ani godziny bez pracy. To też wpływy za frachty wyniosły do 1 sierpnia sumę 2,5 milj. zł. Obce waluty, które w ten sposób wpłynęły, powiększyły wydatne zapasy walutowe Banku Polskiego.

Obecnie „Żegl. Polska” stara się o nowy statek tonażu około 1000 tonn, aby uruchomić pierwszą stałą polską linię handlową, między Gdynią a Antwerpią, albo ewentualnie jednym z portów angielskich. (Dotychczas statki handlowe „Żegl. Polskiej” robiły rejsy przypadkowe, zależnie od przeznaczenia ładunków). Taką stałą pośpieszną linią handlową morską miałaby znaczenie nietylko handlowe, ale i propagandowe. Bo co innego, jeżeli do danego portu statek pod polską banderą zawija raczej przypadkowo, a co innego, jeżeli przybywa w regularnych odstępach czasu.

Co do żeglugi pasażerskiej, wydatno ją wreszcie w poważnym stopniu z rąk Gdańska. Wspomnieć należy, że w r. ub. gdańskie statki przewoziły na wodach polskich 34 000 pasażerów. Obecnie „Żegl. Polsk.” czyni starania o uruchomienie 2 lub 3 nowych,

mnijszych statków dla obsługi małych linii, jak Gdynia — Puck, albo przedmiejskich” jak Gdynia — Oksywie. W dalszych planach „Żegl. Polskiej” jest zamówienie nowego statku wysokotonażowego dla stałej linii Gdynia — Londyn. Na tej linii bowiem daje się zauważyć silny ruch emigrantów polskich, udających się do Ameryki itd., — oraz ruch towarowy pilnych. Drugą wielką linią polską mogłaby się stać następnie linia Szwecja — Gdynia, która stanowiłaby część szlaku Skandynawja — Egipt przez Polskę, Rumunjię Morze Czarne. Bezpośrednie i szybkie połączenie krajów o krańcowo różnych produktach dałoby silny ruch towarowy na tej linii.

„Żegl. Polska” walczy jednak również z poważnymi przeszkodami. Różne przykre niespodzianki powodują np. fatalne braki w naszym prawodawstwie, które nie przewiduje wielu spornych kwestji, jakie się zdarzyć mogą w życiu portowym i na morzu. Jedną z najprzykrejszych spraw jest kwestja ubezpieczeniowa, personelu, i tu „Żegl. Polska” kilkakrotnie napotykała na zupełne niezrozumienie

Jak dużo wogóle jest jeszcze do zrobienia, o tem świadczą cyfry takie np. jak to, że w ub. roku na obcych statkach sprowadzono do Polski 75 000 tonn śledzi, albo że na emigrantach polskich obce przedsiębiorstwa zarobiły 50 milj. złotych.

Wypłynęliśmy już na pełne morze, na rufie naszych statków łopocze sztandar Rzeczypospolitej prężąc się pierśią wdychamy pierwsze hausty wolnego, morskiego powietrza. Przyszłość pokazuje, że rozpoczęte dzieło będziemy umieli doprowadzić do pomyślnego końca.

KRONIKA.

„Święto komsomolu” w Wilnie.

Co rok w Bolszewji w dniu 4 września obchodzony bywa tak zwany „Dzień młodzieży komunistycznej” — „Młod”. W r. b. „Komsintern”, postanowił za wszelką cenę obchód „święta młodzieży”, rozszerzyć na państwa zagraniczne, a w pierwszym rzędzie na Polskę. W tym celu „Komsintern” już od dłuższego czasu prowadził akcje za zorganizowaniem w dniu tym obchodu w większych miastach Polski.

W orbicie bolszewickich zamysłów znajdowało się Wilno, gdzie komunistami z żydowską organizacją młodzieży komunikującej „Cukunft” postanowili zorganizować „wielki mityng”. Już w sobotę ubiegłą, t. j. w przeddzień „święta”, komunisti usiłowali zorganizować wiec w sali żydowskiej organizacji gimnastycznej „Makkabi”. Jednak podczas zwoływania na ten wiec słuchaczy, policja niedoszły wiec rozwiązała.

W niedzielę „Komsomol” wyznaczył miejsce zbiórki dla swych członków przy ul. Jatkowej, jednakże i tu policja zdążyła uprzedzić komunistów, którzy wobec tego, wycofując się z ul. Jatkowej, zaczęli się gromadzić przy ul. Stefańskiej, lecz gdy i tu im przeszkodzono, wycofali się na ul. Nowogrodzką, w pobliżu sali „Makabi”, skąd wkrótce wyruszyli pochodem w stronę ul. Zawalnej. Pochód ten, składający się przeważnie z żydków w wieku od lat 16 do 20 w ilości około 100 osób, na widok zbliżających się kilku policjantów rozprzeczł się. Od

Komisja śledcza w sprawie Trejkowicza.

W niedzielę dnia 4 b. m. o godzinie 8.25 rano przybyła z Warszawy do Wilna specjalna komisja śledcza, mająca na celu zbadanie na miejscu otoczenie w którym przebywał zamordowany w Warszawie Trejkowicz. Komisja w niedzielę i poniedziałek przeprowa-

ze strony np. Ubezpieczalni krajowej. Nie orientują się często w stosunkach portowych władze celne.

Są to jednak rzetelności, które miną z pewnością przy pewnym „wyrobieniu się morskiem” szerszych kół społeczeństwa. Nie w ostatniej mierze temu celowi służyć mają piękne wycieczki zagraniczne, jak na „Gdyni” lub „Gdańsku” uradza „Żegl. Polska”. Kto raz zakosztował rozkoszy morza i kilkunastoletniego życia na statku, mimowoli zawsze interesować się będzie sprawami morskimi. To też nie powinno być w bliskiej przyszłości obywatela Polski, któryby raz przynajmniej nie pływał na polskim statku po morzu. Wytworzy to wreszcie ową najbardziej pożądaną „atmosferę morską” w naszym społeczeństwie. W ten sposób też polska marynarka handlowa nie będzie musiała obawiać się braku ludzi, co niezawodnie nastąpić musiło w najbliższej przyszłości, jeżeli rozwój floty handlowej pójdzie w dotychczasowym tempie.

Wypłynęliśmy już na pełne morze, na rufie naszych statków łopocze sztandar Rzeczypospolitej prężąc się pierśią wdychamy pierwsze hausty wolnego, morskiego powietrza. Przyszłość pokazuje, że rozpoczęte dzieło będziemy umieli doprowadzić do pomyślnego końca.

Jednego z uczestników odebra- no przygotowaną do wywieszenia płachtę czerwoną, oraz plikę odew.

W tym samym czasie przy ul. Wincygo formował się jeszcze jeden pochód, organizowany przez członków „Cukunftu”, przyczem na cele pochodu zdolano wywieść czerwoną płachtę, a gdy znajdujący się w pobliżu policjanci chcieli płachtę tę odebrać, został niebawem zaatakowany przez cukunfowców, którzy z okrzykiem „zabić” poczęli niemiłosiernie bić go kijami. Obaloniemu na ziemię policjantowi groziła niechybna śmierć, lecz na szczęście z pomocą przyszedł przejeżdżający w pobliżu komisarz Sozański, który zaatakowany z kolei przez komunistów, dobył szabli i począł nią okładać rozbawionych komsomolców. Widząc energiczną postawę kom. Sozańskiego, komsomolcy rzucili się do ucieczki, przyczem jeden z napadających, niejaki Fejszer, został ranny w głowę.

Wrzaz z rannym Fejszerem, którego odwieziono do szpitala św. Jakóba, policja zatrzymała ogółem 15 osób. Są to przeważnie komsomolcy w wieku do lat 20-tu. Wczoraj prawie wszyscy zostali oni wypuszczeni. Fejszer zaś, u którego stwierdzono lekkie poranienie głowy, dziś prawdopodobnie zostanie zwolniony ze szpitala. Charakterystyczna rzecz, iż wszyscy zatrzymani komunisti są jednocześnie członkami żydowskiego „Bundu”.

dział dochodzenie, przesłuchując rodzinę i kolegów zmarłego. Szczegóły śledztwa trzymane są narazie w tajemnicy.

Jesteśmy w możności stwierdzić, że pogłoski, jakie w związku z przybyciem komisji rozszły się po mieście o aresztowaniach, nie odpowiadają prawdzie. (z)

nie na placu Łukiskim, oraz przeprowadzić oświetlenie elektryczne na ul. Łukiskiej około meczetu.

Sprawy administracyjne.

— Przyjazd wojewody. Dział oczekiwany jest powrót z urlopu wojewody wileńskiego p. Raczkiewicza.

— Redukcje urzędników. Jak się dowiadujemy urzędy państwowe w Wilnie otrzymały zarządzenie od centralnych władz warszawskich, aby przy redukcjach kierowały się jedynie kwalifikacjami fachowemi urzędników. Dotychczas przy redukcji personelu kierowano się zasadą utrzymania na stanowiskach tych urzędników, dla których praca na urzędzie stanowiła jedynie źródło dochodu. Na tej podstawie redukowano żony urzędników państwowych, członków rodzin urzędników i t. p. Poza tem dotychczas uwzględniano interesy skarbu, w tym sensie, że w myśl wskazówek unikano redukcji starszych urzędników, których zredukowanie związane było z koniecznością przeniesienia ich na emeryturę, a więc wypłacania pensji bez pracy. Obecny system redukcji otwiera szersze pole zmian sanacyjnych na stanowiskach, został więc podobno z apiauzem powitany przez urzędowników porządków sanacyjnych, niełączących się z groszem państwowym. (z)

— Kto ma prawo do otrzymania jednorazowego zasiłku? Prawo do otrzymania jednorazowego zasiłku mają wszyscy pra-

Wczoraj goście francuscy wyjechali autami na zwiedzenie puszczy „Rudnickiej”. Dziś wycieczkowiec udają się na zwiedzenie najbliższych okolic Wilna — Trok. Odjazd z Wilna nastąpi dzisiaj wieczorem.

Sprawy miejskie.

— Prace nad uporządkowaniem miasta. Wydział techniczny magistratu postanowił wybudować w 2 miejscach na krańcach miasta specjalne krany wodne. Z kranów tych woda udzielana będzie ludności bezpłatnie.

cownicy etatowi, oraz kontraktowi, pobierający wynagrodzenie według grup uposażenia funkcyjarszów państwowych, jak również pracownicy nieetatowi, stali dziennicze płatni, objęci art. 102, 103 i 116 ustawy z dn. 9.X.23 r. o uposażeniu funkcyjarszów państwowych i wojska, którzy w dn. 1.I.26 r. pozostawali w czynnej służbie państwowej i pozostawiają być w terminie płatności oburaz, t. j. 1-go września i 1-go listopada r. b.

Wykluczeni od powyższego zasiłku są pracownicy, którzy w jednym z podanych wyżej terminów (1.I.26 r., 1.X.27 r. i 1.XI.27 r.) pozostawali na urlopie bezpłatnym, oraz wszyscy pracownicy, pełniący służbę na terenie w. m. Gdańska.

Do wymiaru powyższego zasiłku mierzącej jest grupa uposażenia, oraz stan rodzinny, jak również i charakter służby (etatowej, kontraktowej, stałodzienniczej), posiadany przez danego pracownika w dniu 1-go września r. b.

Dyrekcje Lasów Państwowych upoważnione są do sprzedaży inwalidom wojennym drewna opałowego po cenie o 50 proc. niższej od taksy obowiązującej w dniu zapłaty, z doliczeniem kosztów wyrobki. Ilość sprzedawanego na powyższych warunkach opalu nie może przekraczać 8 m. p. drewna na osobę rocznie. Z powyższej ulgowej sprzedaży opalu korzystać mogą tylko ci inwalidzi, którzy pobierają rentę inwalidzką.

Wszelkie poprzednie zarządzenia, dotyczące ulgowej sprzedaży drewna, tak opałowego jak i budulcowego inwalidom wojennym z dn. 1.VII r. b. straciły moc obowiązującą. Na prawo nabycia drewna budulcowego po cenach poniżej taksy inwalidzi winni uzyskiwać zgodę Ministerstwa.

Sprawy wojskowe.

Masowe zatrucie żołnierzy, które miało miejsce przed kilku dniami, zostało niestety niewłaściwie potraktowane, jako alarmująca społeczeństwo sensacja, przez część prasy wileńskiej.

Jak się dowiadujemy ze źródła miarodajnego, zatruto się konserwami 111 żołnierzy z dwóch batalionów, będących na manewrach. Chociaż charakterystyczne objawy otrucia w mniejszym lub większym stopniu silnie zanotowano u wszystkich 111 żołnierzy, jednak nikt z nich nie był w stanie „pełnej bezprzytomności”. Już drugiego dnia przeszło 20 proc. chorych zameldowało się do służby, reszta chorych znajduje się na drodze do szybkiego wyzdrowienia. Puszki z konserwami przesłane zostały dla ścisłego chemicznego zbadania do Warszawy. (1.)

Wcielanie rekrutów w roku 1927. Na zasadzie informacji P. K. U. rekruci pobrani w r. 1927 (poborowi i ochotnicy) zostaną wcieleni do szeregów armii w następujących terminach: 1) między 17—19 października 1927 r. wszyscy ochotnicy, oraz część rekrutów zakwalifikowanych do wszystkich rodzajów broni, prócz baonów administracyjnych, 2) między 15—17 marca 1928 r. część rekrutów, zakwalifikowanych do piechoty, zandarmerji, służby zdrowia, służby lotniczej i uzbrojenia, 3) w jednym z terminów od 28—30 września 1927, od 29—31 grudnia 1927, od 29—31 marca 1928 i od 28—30 czerwca 1928 r. zakwalifikowani do służby w batalionach administracyjnych.

Każdy z rekrutów otrzyma kartę powołania na 2 tygodnie przed terminem wcielania, który oznaczony będzie ściśle i nie może być zmieniony. Jednocześnie z pobraniem w r. 1927, zostaną wcieleni do armji poborowi roczników starszych, którzy korzystali z odroczeń, a których odroczenia te wygasły, oraz którzy zrezygnowali z przysługującego im prawa do dalszych odroczeń.

Zaliczenie do ponad kontyngentu odbędzie się w marcu 1928 roku. Podania o zaliczenie do ponadkontyngentu nie będą zupełnie rozpatrywane, ani uwzględniane. (2.)

Posiedzenie dodatkowej komisji poborowej. W poniedziałek dnia, b. m. odbyło się w Wilnie posiedzenie dodatkowej komisji poborowej dla miasta Wilna, dla poborowych z rocznika 1906 i 7, którzy z jakichkolwiek powodów nie mogli się dotychczas zjawić, oraz roczników starszych, którzy zwrócili się do P. K. U. z prośbą o przeliczenie ich do innej kategorii w rezerwie, czy pospolitim ruszeniu. Do komisji stanęło około 13 osób. (2.)

Antyczerwonkowe szczepienie w wojsku. W związku z wykrępkami na terenie D. O. K. III wypadkami zapadnięcie na choroby zakaźne sezonowe, t. zw. cholelerykę i czerwonce, oddział służby zdrowia D. O. K. III. zarządził przymusowe ochronne szczepienie przeciw cholerze i czerwonce. Służba sanitarna każdego z pułków otrzymała już pewną ilość tych szczepionek. (2.)

Sprawy szkolne.

Dyrekcja Liceum Handlowego S. Pietraszkiewiczówny zawiadamia, że rok szkolny rozpoczął się dnia 8 września nabożeństwem w kościele Sw. Katarzyny o godz. 9-jej i poświęceniem lokalu o godz. 10½ rano. Udział rodziców i opiekunów bardzo pożądanym.

Handel i przemysł.
— **O podwyżkę dla pracowników piekarnianych.** Chrześcijański Związek Piekarzy postanowił poczynić starania, celem podniesienia pracownikom piekarnianym zarobków o 25%.

— **Notowanie cen chleba.** Województwo wileńskie otrzymało z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych pismo, w którym, wychodząc z założenia, że w walce o równowagę gospodarczą, o rozwój wszystkich dziedzin życia gospodarczego sprawa ceny chleba wymaga jaknajtroskliwej opieki ze strony państwa i stałe nad nią czuwanie, — poleca pilne czuwanie nad cenami chleba, wpływając wszelkimi środkami na ich obniżenie, oraz stałe notowanie tych cen. W tym celu wojewoda winien podawać telegraficznie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, oraz sąsiadnym województwom do wiadomości w odstępach dekadowych notowania cen chleba w ważniejszych ośrodkach miejskich, znajdujących się na terenie województwa.

— **Egzaminy z kursu sześciu klas** dla eksternów przy tut. Okręgu Szkolnym w terminie jesiennym rozpoczną się dnia 24-go września 1927 r. w lokalu Gimnazjum im. Kr. Z. Augusta.

Podania i załączniki: życiorys, metryka urodzenia, świadectwo szkolne, świadectwo moralności, dwie fotografie i trzydzieści złotych, tytułem opłaty za egzamin, należy składać na ręce przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej p. Bohdanowicza (Gimn. Z. Augusta—M. Pohulanka 11).

— **W trosce o młodzież.** Zarząd Centralny Polskiej Macierzy Szkolnej Z. W. uruchomił księgarnię przy ulicy Benedyktyńskiej 2—3, z której dochód przeznaczony jest na oświatę pozaszkolną, a więc: na kursy dla dorosłych, czytelnie, Domy Ludowe i bursy dla młodzieży, których sześć staniem Macierzy powstaje jeszcze w bieżącym miesiącu na terenie Ziemi Wileńskiej. Komu więc drogą jest przyszłość kraju, kto odczuwa troskę o młodzież naszą, ten niech nabywa książki w księgarni Polskiej Macierzy.

— **Ilość szkół średnich** w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego z początkiem 1927—1928 roku szkolnego zwiększyła się przeszło o 25%. Wpłynęło na to przyłączenie do K. O. S. W. terenu woj. Nowogródzkiego, o czym już pisaliśmy parokrotnie. Mianowicie, ogólna ilość szkół średnich, zarówno państwowych jak i prywatnych, wzrosła z 51 do 64-ch. Na 64 zakłady średnie mamy zaledwie 4 licea w czym 3 z językiem wykładowym polskim, 1 zaś francuskim, wszystkie cztery prywatne. Państwowych gimnazjów jest 17, prywatnych zaś 43, w czym: z językiem wykładowym polskim — 21, z hebrajskim wgl. żargonem — 13, z rosyjskim — 4, z białoruskim 3 i z litewskim — 2. Przybyło więc 5 gimnazjów państwowych, 5 gimnazjów prywatnych z językiem wykładowym polskim, 2 gimn. prywat. z językiem wykładowym hebrajskim, wreszcie 1 gimn. prywat. z językiem wykładowym białoruskim, wszystkie na terenie woj. Nowogródzkiego, stanowiącej z dn. 1 października r. b. integralną część Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego. (b)

Sprawy rolne.

— **Gromadzenie rezerw zbożowych w Wilnie.** Jak się dowiadujemy zakupów rezerw zbożowych w Wilnie dokonywać będzie Oddział Wileński Państwowego Banku Rolnego, który ma na ten cel otrzymać odpowiednie fundusze od ministerstwa skarbu, pod nadzorem komisji, złożonej z przedstawicieli prezesa Rady Ministrów oraz ministrów przemysłu i handlu, rolnictwa, skarbu, spraw wewnętrznych i wojskowych, pod przewodnictwem delegata ministerstwa spraw wewnętrznych.

Rezerwa zbożowa winna się składać przedewszystkiem z żyta. Prócz tego Państwowy Bank Rolny będzie sprzedawał żyto z nagromadzonych zapasów tylko wówczas, gdy tego wymagać będzie interwencja państwa. O ile sprzedaż nastąpi z polecenia rządu samorządom, względnie firmom, za których odpowiedzialność finansową P. B. R. niechciałby brać gwarancji, odpowiedzialność ponosi Rząd. Ustalenie granic cen po jakich ma być żyto kupowane nie zostało dotychczas uskutecznione.

W Wilnie jak się dowiadujemy z pośród firm, które mają nadzieję uzyskania prawa na zakup zboża dla rezerw zbożowych, na pierwsze miejsce wysuwa się Wileński Syndykat Rolniczy i Wileński Towarzystwo Rolnicze. Dotychczas Państwowy Bank Rolny nie zawarł jeszcze żadnej transakcji.

— **Akcja rozbudowy w Wileńszczyźnie.** W związku z zakończeniem najpilniejszych robót rolnych w ostatnim tygodniu zaczęła się pewna akcja w kierunku rozbudowy na terenie Wileńszczyzny i województwa Nowogródzkiego, tym więc, że tak Bank Rolny, jak i Bank Gospodarstwa Krajowego idzie na rękę właścicielom drobnych i większych obszarów rolnych i udzielają pożyczek na odbudowę. Chcąc więc uzyskać czas przed

nastaniem mrozów rolnicy i samorządy gminne i powiatowe rozpoczynają pracę nad odbudową. (z.)

Handel i przemysł.

— **O podwyżkę dla pracowników piekarnianych.** Chrześcijański Związek Piekarzy postanowił poczynić starania, celem podniesienia pracownikom piekarnianym zarobków o 25%.

— **Notowanie cen chleba.** Województwo wileńskie otrzymało z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych pismo, w którym, wychodząc z założenia, że w walce o równowagę gospodarczą, o rozwój wszystkich dziedzin życia gospodarczego sprawa ceny chleba wymaga jaknajtroskliwej opieki ze strony państwa i stałe nad nią czuwanie, — poleca pilne czuwanie nad cenami chleba, wpływając wszelkimi środkami na ich obniżenie, oraz stałe notowanie tych cen. W tym celu wojewoda winien podawać telegraficznie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, oraz sąsiadnym województwom do wiadomości w odstępach dekadowych notowania cen chleba w ważniejszych ośrodkach miejskich, znajdujących się na terenie województwa.

W związku z tym okólnikiem została zainicjowana przez wice wojewodę wileńskiego p. O. Malinowskiego konferencja w sprawie niższych cen chleba, oraz mąki żytniej. (z.)

Sprawy robotnicze.

— **Zmniejszenie bezrobocia.** Na ewidencji Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Wilnie znajdowało się w dniu 5 bm. 1128 bezrobotnych, czyli, że bezrobocie w ciągu ostatniego tygodnia zmniejszyło się o 63 osoby. (z.)

Sprawy kolejowe.

— **Zmiany w zimowym rozkładzie jazdy.** Według nowego rozkładu jazdy pociągów na okres zimowy 1927/1928 r., który wchodzi w życie od 1-go października r. b., pociąg osobowy Nr. 311, który obecnie odchodzi z Wilna przez Porubanek, Czarny Bór, Wielkie Sołeczki, Biniaki, Lidę, do Baranowicz o godzinie 6 m. 14 będzie odchodził o godz. 7. Do Baranowicz będzie przychodził o godz. 12-jej min. 5. Pociąg osobowy Nr. 412, który obecnie przychodzi z Mołodeczna do Wilna o godz. 6 min. 5, będzie przychodził o g. 6 m. 55. Pociąg mieszany Nr. 354, który obecnie przychodzi z Litwy do Wilna o godz. 7 m. 55, będzie przychodził o godz. 7 m. 25 i pociąg osobowy Nr. 815/818, który wychodzi z Lidy o godz. 9 m. 20, będzie przychodził do Wilna o g. 11 m. 40.

Inne pociągi, które odchodzi z Wilna do Warszawy przez Lidę i przez Grodno, do Królewskiej, do Nowo-Swieciana, do Zemska, do Landwarowa i Zawiasa i do Nowej Wilejki pozostaną bez zmiany. (s)

Sądy.

— **Osobiste.** Pan Prokurator Steinman powrócił z urlopu w pozycyonalnym w dniu 5 września i objął urządowanie.

Sport.

— **Regaty międzyklubowe.** W dniach 24 i 25 b. m. odbędzie się w Wilnie regaty międzyklubowe o mistrzostwo m. Wilna. Spodziewany jest w tych regatach udział sportowców z klubów zamiejscowych, a m. in. z Warszawy i Grodna.

Teatr, sztuka i muzyka.
— **TEATR POLSKI (sala „Lutnia“).** Dziś jutro ostatnie dwa razy komedia Wł. Perzyńskiego „Aszantka“.

O polepszenie muzyki i śpiewu religijnego w naszych kościołach.

Ludzi nie pozbawionych wcale słuchu muzycznego często uderza straszliwie niski poziom muzyki i śpiewu w większości naszych kościołów. Przyczyną upadku należy szukać w nieuctwie większości organistów, nie posiadających często żadnych kwalifikacji; następnie w niewłaściwym traktowaniu tak ważnej części nabożeństwa przez mało muzykalny kler naszej diecezji, wreszcie w horrendalnych wprost warunkach zaopatrzenia materialnego ogółu organistów, co zmusza nieeliczne zdolniejsze i wykwalifikowane jednostki dorabiać pracą biurową lub poniewierać się w charakterze grajków knajpowych. Ostatni zwłaszcza moment doskonale ilustruje następujące zestawienie.

Przed wojną organista, zakrytyj i stróż naszej katedry wileńskiej pobierał (odpowiednio): 100 rb., 25 rb. i 15 rb. miesięcznie. Obecnie cyfry te wprost się odwróciły: organista pobiera 90 zł., zakrytyj tyleż, stróż — o 10 zł. mniej! Widzimy więc charakterystyczny objaw doby obecnej — wzrost niewłaściwego zarobku sił niewykwalifikowanych i redukcja do rozmiarów wprost śmieśnych honorarjów jednostek o poważnych kwalifikacjach.

Wychodząc z powyższych założeń Prezes Zarządu Kolegium Organistów na diecezję Wileńską, prof. konserw. p. W. Kalinowski

CODZIENNIE

POCIĄGI O WIOZĄ
MÓJ TOWAR
NA POMORZE, DO WIELKOPOLSKI,
NA G. ŚLĄSK, DO MAŁOPOLSKI

Bo ogłaszam się stale
w tygodniku **ŚWIAT KUPIECKI** Poznań, Pocztowa 31.
zadajcie natychmiast alerty i aumetu okazowego.

złożył w tych dniach Najdostojniejszemu Ordynariuszowi obszerny memoriał w tej sprawie, wysuwając szereg postulatów zmierzających do naprawy obecnie panujących stosunków w tej dziedzinie życia kościelnego naszej diecezji, opierając się w swoich wywodach na Instrukcji Ordynarjatu z dnia 8.XII—1926 r. [A więc przedewszystkiem konieczne jest utworzenie przy Kurji Metropolitalnej Komisji Diecezjalnej do spraw organizacyjnych, do której kompetencji należałoby: wszelkie sprawy związane z pielegnowaniem religijnego śpiewu i muzyki (zarówno liturgicznego jak i ludowego), zabieg o podniesienie poziomu moralnego i fachowego organistów, sprawy ich dobrobytu, wreszcie walka z prywatnym nauczaniem, noszącym wszelkie cechy partactwa i nacągania naiwnych — natomiast o rychlejsze założenie szkoły organistów w Kalwarii (pod Wilnem), o typie przyjętym przez Episkopat Polski, i t. p.

Memoriał spotkał się z bardzo życzliwym przyjęciem Jego Ekskscelencji, to też spodziewać się należy, że sprawa muzyki i śpiewu religijnego zostanie nareszcie uregulowana.

O. B.

NADESLANE.

Kolejka wąskotorowa na Targach Wschodnich we Lwowie. Dla kolejki wąskotorowej na Targach Wschodnich we Lwowie, wybudowanej przez Ministerstwo Komunikacji, wszystkie akcesoria do szyn (łuki, śruby, haki szynowe) dostarczyła firma „Juliusz Weiss, Koleje Polne, Leśne i Fabryczne” we Lwowie.

Z KRAJU.

Zjazd Koła Zjednoczonych Ziemiaków.

W dniu 28 sierpnia b. r. odbył się w Wołożynie, dzięki inicjatywie pp. Marji i Ireny Wolczaskich, zjazd organizacyjny Koła Zjedn. Ziemiaków i Gospodyń Wiejskich. Zjazd rozpoczął się nabożeństwem, które odprawił ks. Fr. Kafarski, sekretarz generalny Wł. Związku S. M. P.

Po zagażeniu zjazdu przez p. Marję Wolczaską i powitaniach, w których zabierali głos zastępca starosty pow. Wołożyńskiego i przedstawiciel sekretarjatu generalnego Wł. Związku P. M. S., zostały wygłoszone następujące referaty: „Cel i zadania Koła Zjedn. Ziemiaków i Gospodyń Wiejskich” wygłosił p. Wańkowiczowa, sekretarka wojewódzka Kół Zjedn. Ziemiaków. „O sztuce i przemysle ludowym” wygł. p. Laskowiczówna. „Ziemiaki i Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej” wygł. p. Jędrzychowski, instruktor Wł. Związku S. M. P.

Podczas zjazdu zostały wysłane depesze do J. E. ks. Arcybiskupa R. Jalbrzykowskiego i p. wojewody w Nowogródku.

Następnie odbyły się wybory do zarządu, w skład którego weszły dzielne i chętne do pracy panie. Na przewodniczącą wybrana została p. Marja Wolczaska. Miłą i sympatyczną wspólną herbatką, zorganizowaną przez Koło Młodych Ziemiaków zakończył się zjazd.

Nowej polskiej i katolickiej placówce „Szczęść Boże!”

Sanacja w szkolnictwie powszechnym.

Od jednego z naszych czytelników z Wilejki Powiatowej otrzymujemy niezmiernie ciekawy list.

Dziś zamieszczamy go bez komentarzy lecz w najbliższej przyszłości sprawę poruszoną w nim omówimy dokładnie.

Wielce Szanowny
Panie Redaktorze!

Przepraszam najmocniej, że ośmielał się niepokoić Szanownego Pana, lecz jako Polak czuję się w obowiązku uczynić to, gdyż mam nadzieję, że otrzymam od Pana radę i pomoc.

Chodzi mi o to, że w Wilejce Powiatowej i oddział szkoły powszechnej, na mocy rozporządzenia Kuratorjum, stał się utrakwistycznym, a więc dzieci nasze, dzieci polskie będą musiały w roku bieżącym uczyć się w języku białoruskim. Powszechnie wiadomo jest, że Polacy kresowi źle mówią po polsku, winna temu szkoła rosyjska, do której zmuszeni byliśmy uczęszczać. Zdawało się, że w Niepodległej Polsce będzie inaczej — niestety spotyka nas zawód. Mam nadzieję jednak, że jest jeszcze jakaś rada. Zbieramy podpisy i wysyłamy podanie do Ministra Oświaty, prosząc o cofnięcie rozporządzenia, względnie o wprowadzenie równoległego oddziału polskiego. Dzieci swych do szkoły utrakwistycznej posyłać nie będziemy. Krok taki jednak pozbawił nauki działkę biedniejszą. Może by Macierz Szkolna zechciała zaopiekować się działką polską. Przeszło 40 dzieci polskich jest w 1 oddziale, liczba ta znacząca.

Mam nadzieję, że Szanowny Pan Redaktor nie odmówi nam swojej pomocy i udzieli rad i wskazówek, jak również poruszy tę sprawę w prasie polskiej.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania

(następuje podpis, którego nazwie nie podajemy).

Rozwiązanie Rady Gminnej w Mejszagole.

Dnia 2 b. m. z rozporządzenia władz wojewódzkich została rozwiązana Rada Gminna w Mejszagole. Rozwiązanie jej nastąpiło wobec stwierdzenia przez władze wojewódzkie, iż obecny skład Rady nie jest zdolny do prowadzenia owocnej pracy społecznej. Termin nowych wyborów zostanie wkrótce wyznaczony.

Działalność N. P. Ch. w województwach kresowych.

Ze źródeł autorytatywnych otrzymujemy szereg informacji o działalności zlikwidowanej Niezależnej Partji Chłopskiej. Od czasu zlikwidowania t. zw. od wiosny r. b. Niezależna Partja Chłopska działa zawsze razem z Komunistyczną Partją Białorusi Zachodniej, którą obecnie reprezentuje duża część członków zlikwidowanych hurtków hromady. Sferę wpływów obu tych ugrupowań zostały ściśle rozgraniczone. I tak w województwie wileńskim popularyzacja postawki, święciański, brasławski i dziśniejszy zostały objęte w sferę wpływów N. P. Ch., zaś powiaty oszmiański, wileńsko-trocki, wilejski i mołodzieżański oddane są jako teren działania Komunistycznej Partji Białorusi Zachodniej, ze względu na to, że w dwóch ostatnich powiatach było najwięcej hurtków, i ruch komunistyczny ze względu na bliskość, granicy rozszerza się coraz bardziej.

Praca w obu tych partjach, utraciwszy swą legalną, zewnętrzną reprezentację, postępuje w ukryciu naprzód. Pierwszorzędne znaczenie dla ruchu obu partji posiadają kooperatywy białoruskie rozsiane gęsto na całym terenie województw kresowych. Pracują w nich w charakterze ekspedjentów zakonspirowani działacze N. P. Ch. W dni targowe przybywają do kooperatywy między innymi mężowie zaufania z gmin i wiosek, którym rozdać się w sposób niesprawiający podejrzenia bibule komunistyczną, oraz wskazówki działania na wyznaczonym terenie.

Jak się dowiadujemy obie te partje w intensywnym tempie przygotowują się do akcji wyborczej i w czasie wyborów do sejmiku wystawią wspólną listę. Wybory do rad gminnych i samorządów powiatowych były próbą sił komunikujących żywiołów i winny obudzić czujność polskich partji politycznych. (z.)

ROZMAITOŚCI.

„Nagie fakty“ komunistyczne.

W świeżo wydanym zbiorze anegdot politycznych powojennych znajdujemy zabawny epizod, dotyczący znanej niemieckiej komunistki Ruth Fischer i słynnego przywódcy partji socjalistycznej, mającego opinię jednego z najlepszych mówców, Adolfa Hoffmanna. Na wiecu komunistycznym, wobec licznych audytorjum, przemawiała Ruth Fischer, piorunując nietylcie przeciw burżuazji, ile przeciw socjalistom, nazywanym przez nią wrogami ludu robotczego. Dzień był wyjątkowo upalny i mówczyni przyodziana była w nader lekką i przejrzystą sukienkę. W trakcie przemówienia, któremu towarzyszyła energiczna gestykulacja, przy jakimś gwałtowniejszym ruchu pękła wstążeczka, przytrzymująca staniczek na toczonych ramionach wyjątkowo pulchnej mówczyni, i oczom audytorjum ukazał się w całej pełni widok nie tyle ponętny, ile zgola nieoczekiwany. Niewzruszona tem oratorka ani myślała przerwać swojej piorunującej mowy przeciwko „zdrajcom ludu”, poczem, po dokonaniu jej, najspokojniej zeszła z estrady. Oponentem jej miał być Adolf Hoffman, przeciw któremu specjalnie skierowana była filipika mówczyni. Wszedłszy wśród oklasków zebranego tłumu na mównicę, stary wygawecy przemówił w te słowa: „Towarzystwo! Wobec podobnie „nagich faktów“ (Nachte Tatsachen) zręcznie się głosu, czując się zupełnie nimi rozbrojonym”. Homeryczny śmiech audytorjum pogrzebał z kretesem efekt płomiennej mowy niefortunnej mówczyni.

20.000 kupców pod tuszem sikawek.

O niezwykłym epizodzie toczącej się bez końca wojny domowej w Chinach donosi korespondent londyńskiego „Timesa” z Hankongu.

W Kantonie 20.000 kupców miejscowych pomaszowało rano przed główną kwatery rządu miejscowego, aby zarządzić zniesienia świeżo nałożonego podatku od towarów zbytkowych.

Uczestnicy pochodu nieśli ładunki składane, naczyńa kuchenne i inne przedmioty codziennej potrzeby w zamierze wytrwania przed kwatery rządu, dopuki rządania ich nie będą uwzględnione.

Popołudniu lunął na biwakujących kupców deszcz gwałtowny, pomimo to jednak żaden nie ruszył się z miejsca. Wreszcie przywołano straż ognia, która puściła na obóz kupiecki potężne strumienie, wody z sikawek parowych.

Ale kupcy kantonscy zaciśnili zęby i przez trzy godziny zniosili wytrwale te cieży wodne, wreszcie wszakże musieli wyczerpani zupełnie i sprani do szpiku kości, skapitulować i opuścić plac boju.

Epidemia samobójstw w Budapeszcie.

W związku z optakaniami stosunkami gospodarczymi i ze zwiększającą się z dnia na dzień drożyzną, epidemia samobójstw w stolicy Węgier przyjmuje zastraszające wprost rozmiary. Tak na przykład w zeszłym tygodniu w ciągu jednego dnia wyzowano pogotowie ratunkowe do udzielenia pierwszej pomocy 16 samobójcom. W miesiącu lipcu pozabawilo się życia w Budapeszcie 55 osób.

Zapisujcie się na członków Polskiego Czerwonego Krzyża.

G I E L D A.
WARSZAWA, 5.IX. (Pat.) — Londyn 43,48—43,59—43,37. Nowy-Yo 4,83—8,95—8,91. Paryż 35,05—35,14—34,96. Praga 26,51—26,57—26,45. Szwajcaria 172,40—172,83—171,96. Wiedeń 126,06—126,37—125,75. Włochy 48,60—48,72—48,48.

Wystawa okrężna dzieł sztuki.

Po Białymstoku, Wolkowsku i Grodnie zawiązała, zorganizowana w Warszawie przez specjalnie utworzony komitet artystów i przy poparciu Departamentu Sztuki, okrężna wystawa prac warszawskich, krakowskich i lwowskich artystów-malarzy, na krótki przedział czasu także i do Wilna. W niedzielę dnia 4 b. m. odbyło się w salach Kasyna Oficerskiego jej otwarcie w obecności władz administracyjnych i szkolnych, duchowieństwa, wojskowych, artystów, prasy i dość licznie zebranej publiczności. Wystawa ta w Wilnie potrwa do 26 b. m., po czym zawiąta do Nowo-Swiewian, Lidy, Molodeczna i innych nawet tak małych miasteczek, jak Stolpce i Luniniec, gdyż celem jej jest właśnie zapoznanie jaknajszerszych warstw ludności kresowej z dorobkiem artystycznym kultury polskiej i danie jej możności odetchnąć tem tchnieniem ożywczym do życia, jakie w ogóle daje sztuka.

bitnem poczuciem smaku estetycznego czyni w ogóle bardzo dobre wrażenie. Ze względu na jej wędrowny charakter niema w niej wielkich rozmiarów płócien, ale te drobniejsze i średnie rozmiarami obrazy wykazują wysoki poziom artystyczny, są zajmujące, różnorodnie w charakterze i stylu, są też w całości swej wyrazem prawie wszystkich panujących obecnie w sztuce polskiej prądów i kierunków. Wystawa ta nie jest jednostronna. I to jest poza ogólnym wysokim poziomem zebranych dzieł drugą jej zaletą. W oddzielnym pokoiku zgrupowane są prace t. zw. formistów, którzy już dużo zresztą stracili na pierwotnej tendencji do rewolucyjności w sztuce w znaczeniu różnych ekstrawagancji, a natomiast wykazują bardzo poważne dążenia do opanowania formy możliwie jaknajprostszymi środkami, idąc po linii wieczystych praw sztuki ku jej nowemu odrodzeniu. W dziele tym widzimy między innymi prace Andrzeja Pronaszk, M. Jabłońskiego, Karola Winklera, Pawła Janowskiego, Wacława Wasowicza i inne. Z pośród mistrzów starszej generacji wzbudzają szczególnie-

rze zainteresowanie subtelne studjum portretowe damy Teodora Axentowicza, świetne krajobrazy pastelowe z Włoch Kazimierza Stabrowskiego, pełne charakterystycznego wyrazu głowy W. Wodzinowskiego, świetna akwarela Apoloniusza Kędzierskiego „Jesiień” oraz motywy architektoniczne Tadeusza Cieśiewskiego. (D. c. n.) F. L.

WYBOROWE ŻYTO SIEWNE Dańkowskie pierwszy odlew poleca 413-1 ZYGMUNT NAGRODZKI WILNO, ul. Zawalna Nr. 11-a.

RUCH WYDAWNICZY. „Myśl Narodowa”. Dowodem, że wychodzący w Warszawie dwutygodnik „Myśl Narodowa” snuje ideę przewodnią nie z doktryn, lecz z życia jest ciągłość organiczna tej idei. Każdy nowy zeszyt tego znakomitego pisma uzupełnia zeszyty poprzednie. Pismo to istotnie myśli. W Nr. 19 redaktor Z. Wasilewski zapytuje w artykule wstępnym: Gdzie szukać charakteru narodowego. I dochodzi do wniosku, że cha-

rakter rodzimy narodowi nadaje typ człowieka ludu, tego ludu, który tworzy podłoże dziejów narodu. Wychowanie narodowe tutaj szuka ma modelu dla swej twórczości. Snobizmem jest dążenie do rodzimoci w sztuce, gdy się nie dąży świadomie do tego, aby rodzimy był człowiek, a przez to jego cywilizacja cała. Doskonale uzupełniają się dwa nastepne artykuły: Cz. Szmidta z Poznania o charakterze dziejów narodów germańskich i St. Cywińskiego z Wilna o wpływie Wschodu rosyjskiego na duchowość inteligencji polskiej. Otwierają one przed czytelnikiem mnóstwo głębokich zagadnień, a zarazem aktualnych.

Ozdobą literacką numeru tego są aforizmy Feliksa Chwaliboga w liczbie 96. Wytwórczość kultury duchowej łączy się w nich z mądrością człowieka, który wiele przeżył. Wiersz M. Gembarowskiego bardzo artystyczny, świadczący chlubnie o rozwoju talentu młodego poety. Drugą połowę zeszytu zajmują „aktualności” rozpoczynające się od znakomitego „Liberum Veto” Al. Świątkowskiego, który zastanawia się nad zagadką psycho-

logiczną, w jaki to sposób ci, co powalili dawniej na autokratów, stają się sami autokratami. W bogatym dziale sprawozdań literackich piszą senator Jabłonowski, Piszczkowski i Zyznowski. Bardzo cenne są rubryki informacji literackich o wydawnictwach zagranicznych, zwłaszcza słowiańskich. W wykazie współpracowników za ostatnie dwa lata widzimy 120 pisarzy. „Myśl Narodowa” — trzeba to stwierdzić — cieszy się coraz większym wzięciem wśród inteligencji.

Z ostatniej chwili.

Wybory w Jugosławii.

WIEDEŃ, 5.IX. (Pat). „Neue freie Presse” donosi z Białogrodu, że kampania wyborcza ostatniej niedzieli osiągnęła punkt kulminacyjny. Na zgromadzeniu wyborczym w Danilogrodzie (Czarnogóra) w czasie przemówienia kandydata demokratycznego, do trybuny podeszła pewna kobieta i ostrym nożem odcięła mowę kawałek nosa. Kandydat Savičević wydobyl rewolwer i za-

strzelił ową kobietę. Savičević został aresztowany.

Zamach na przedstawiciela dyplomatyki.

DREZNO 5.IX. (Pat). Nieznany sprawca dokonał wczoraj zamachu na sekretarza konsulatu amerykańskiego w Dreźnie, którego ciężko zranił. Istnieje przypuszczenie, że jest to zemsta natury politycznej za stracenie Sacco i Vanzettiego.

PARADY KOSMETYCZNE

Pana R. K. Szpecące te czarne kropeczki na twarzy są niezem jak początkiem węgrows, a w przyszłości nawet wyrzutem. Na usunięcie ich jest tylko jeden sposób: Rano i wieczorem starannie obmywać twarz letnim rozczynem COSMOPOLISU. Kiedy wagi zupełnie zginą, tej czynności zaprzestać nie można, bo przy cerze skłonnej do węgrows, wkrótce ona znowu zacznie powstawać. Do mycia najlepiej używać mydła termentynowego Włodarskiego. Każdą aptekę lub skład apteczny, jeżeli nie ma tych środków na składzie, chętnie ich P. sprowadzi trzeba tylko wpłacić za COSMOPOLIS zł. 2.50 za mydło zł. 2. 419

Pamiętajcie o Polskiej Macierzy Szkolnej.

Składz. świadectwo przemyślnie na sprzedaż papierosów, wyd. przez Adolfa Łukaszewicza ul. 1989-1

MIĘSKI KINEMATOGRAF KULTURALNO-OSWIATOWY Sala Miejska ul. Ostrobramska 5.

Dziś będzie wyświetlany film: „Złodziej z Bagdadu” precudny epos wschodu. W roli głównej Douglas Fairbanks. Orkiestra pod dyrykcją Kapelmistrza P. W. Szczepańskiego. W poczekalni koncerty radio. Ostatni seans o g. 10. Początek seansów: w niedzielę, soboty i święta o godz. 4, w dni powszednie o g. 5 m. 30. Kasza czynna: w niedzielę, soboty i święta o godz. 3 m. 30 i w inne dni o godz. 5. Cena biletów: parter — 60 gr., balkon—30 gr.

Dr. S. Berensztejn Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Przyjmuje 9-1 i od 4-8 pop. ul. Mickiewicza 28-5. W.Z.P.39

Mieszkanie 7 pokoi, nowoczesne wygody, remontowane, słoneczne do wynajęcia. Ul. Kościuski 14. 227-0

Pokoje umeblowane, suche z osobnym wejściem i wszelkimi wygodami do wynajęcia. Ul. Ludwisarska Nr. 7 m. 3. 1926-0

Majątki lub folwarki przyjmujemy ogłoszenia bez żadnych kosztów na sprzedaż. Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe Mickiewicza 21, tel. 152. 230-0

Kino-Teatr „HELIOS” ul. Wileńska 38.

DZIŚ! Szczyt erotyzmu! „Ta... która odmówić nie może” w 10 akt. pełnych pikanterji z za kulis dzisiejszych modych małżeństw w roli głównej uroczą, pełną wdzięku LEE PARRY. Na scenie: Muzyk-humor-wirtuoz FELIKS AMORS. Nowy repertuar. Ostatni seans o godz. 10 m. 30.

„CARMEN” dramat z życia hiszpańskiego w 12 akt. W roli Carmen słynna śpiewaczka hiszpańska, ulubienica Paryża, przepiękna Ravuel Meller. Rzecz dzieje się w Hiszpanji. Walka bękotów. Przepych. Wystawa. Początek seansu o g. 5-jej. Początek ostat. seansu o g. 10 m. 30.

DOKTOR D. Zeldowicz chor. WENERYCZNE MOCZOPŁC. SKÓRNE od 10-1, od 5-8 wiecz. KOBIECIE-LEKARZ Dr. ZELDOWICZOWA KOBIECIE chor. dróg MOCZ. WENERYCZNE prz. 12-21 od 4-6 ul. Mickiewicza 24 Telefon Nr. 277. W.Z.P.31

Pokoje umebl. z całodz. utrzym. dla 2 lub 1 osoby. Nowoczesne wygody. Gdańska 6, m. 8, front. 1990

Przyjmę uczeni na mieszkanie z całkowitem utrzymaniem i opieką. Piwna Nr. 13, m. 12, Jacowiczowa. dg

Kino-Kameralne „Polonja” Mickiewicza 22.

Dziś Premiera! Na otwarcie sezonu. Najnowsze arcydzieło produkcji Francuskiej Ravuel Meller. Rzecz dzieje się w Hiszpanji. Walka bękotów. Przepych. Wystawa. Początek seansu o g. 5-jej. Początek ostat. seansu o g. 10 m. 30.

„CARMEN” dramat z życia hiszpańskiego w 12 akt. W roli Carmen słynna śpiewaczka hiszpańska, ulubienica Paryża, przepiękna Ravuel Meller. Rzecz dzieje się w Hiszpanji. Walka bękotów. Przepych. Wystawa. Początek seansu o g. 5-jej. Początek ostat. seansu o g. 10 m. 30.

2 nieumeblowane pokoje do wynajęcia na 1-szym piętrze elektryczność, łazienka, wygody. Ogładac codzieln od 12-7 wieczorem, ul. Zawalna 22, m. 5, obok kościoła kalwińskiego. 2013-1

Darmy pokój i utrzymanie całodzienne przy inteligentnej rodzinie. kto pożyczki 2,000 zł. Informacje udziela M. Makowski, Zawalna 15. 2021-1

Przyjmę uczeni na mieszkanie z całkowitem utrzymaniem i opieką. Piwna Nr. 13, m. 12, Jacowiczowa. dg

Kino „STELLA” ul. Wielka 30.

Dziś monumentalne arcydzieło filmowe przewyższające swą doskonałością cały dotychczasowy dobytek produkcji filmowej w/g powieści Julius Verne'a p. t. MICHEL STROGOFF. W roli gl. fenomenalny tragic IWAN MOŻUCHIN i przeliczna NATALJA KOWANKO. Dla młodzieży dozwolone.

„CARMEN” dramat z życia hiszpańskiego w 12 akt. W roli Carmen słynna śpiewaczka hiszpańska, ulubienica Paryża, przepiękna Ravuel Meller. Rzecz dzieje się w Hiszpanji. Walka bękotów. Przepych. Wystawa. Początek seansu o g. 5-jej. Początek ostat. seansu o g. 10 m. 30.

2 nieumeblowane pokoje do wynajęcia na 1-szym piętrze elektryczność, łazienka, wygody. Ogładac codzieln od 12-7 wieczorem, ul. Zawalna 22, m. 5, obok kościoła kalwińskiego. 2013-1

Darmy pokój i utrzymanie całodzienne przy inteligentnej rodzinie. kto pożyczki 2,000 zł. Informacje udziela M. Makowski, Zawalna 15. 2021-1

Przyjmę uczeni na mieszkanie z całkowitem utrzymaniem i opieką. Piwna Nr. 13, m. 12, Jacowiczowa. dg

Ostatnie Nowości Na sezon jesienny nadeszły w wielkim wyborze D.H. W. Jankowski s-ka Wilno, ul. Wielka 42. — Telef. 1200. UWAGA!! Rby dać szerszej publiczności dostępną taniej kupną, urządził śmy od 6-go do 16 września Sprzedaż Reklamową WSZYSTKICH TOWARÓW z rabatem od 10 do 30%. KORZYSTAJCIE z OKAZJI!!! Prosimy oglądać nasze wystawy.

Wolne posady Wykwintna pracownia sukien i okryć damskich „Paryżanka” poszukuje zdolnej samodzielnej panny z dobrym krojem i poważnymi świadectwami. Tamże potrzebne uczenie na naukę kroju i szycia. Patenta cechowe. Żeligowskiego 5, m. 30. 2025 Potrzebna osoba inteligentna samotna w średnim wieku do zajęcia się gospodarstwem domowym i dziełczkami lat 4 i 6. Zgłaszać się między godz. 12-4, Wilcza Lapa Szpital kolejowy dom Nr. 6. Bellermowa. 2019-1 Posadę otrzyma kto pożyczki 500 zł. 1000 może być tylko młody człowiek pracy. Informacje udziela Makowski Zawalna 15. 2021-1

SPRZEDAŻ Za 4.500 dol. do sprzedania młyn wodny i waluz wraz z 26 h. ziemi, (8 km. od miasta) poczta Lida skrzyżn. pocz. 22 Zarząd Dóbr Wielki Olizew. 1980-3 Kafele rozm. kwadratell niepolierowane do sprzedania. Ul. Podgórną i u dozorcy. 613-1 Do sprzedania kredens lada dębowa, żyrandole, 2 duże urządzenia elektryczne. Gdańska 6 m. 13. 2026

PRZETARG. Wydział Opalowy Magistratu m. Wilna ogłasza przetarg na dostawę 2000 tonn węgla kamiennego górnośląskiego dla potrzeb szkół, szpitali i innych instytucji miejskich. Szczegółowe warunki dostawy do przejrzania w Wydziale Opalowym Magistratu, ul. Dominikańska 2 pokój 50. Przetarg odbędzie się dn 27 września r. b. o godz. 12 w południe w sali posiedzeń Rady Miejskiej, pokój 25. 427

OBWIESZCZENIE. Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, Konstanty Karmelitów, zamieszkał w m. Wilnie, przy ul. Gimnazjalnej Nr. 6 m. 12, na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. podaje do wiadomości publicznej, że dnia 16 go września 1927 r. o godz. 10-jej rano w Wilnie, przy ul. św. Mikołaja Nr. 7 odbędzie się sprzedaż z licytacji należącego do D/H. Izaak Papp i S-owie majątku ruchomego, składającego się z kasy ogniotrwałej, biurka i kopert oszacowanego na sumę zł. 1975 — na zaspokojenie pretensji Mejsza. Wólka w sumie 570 dolarów i kosztów. Spis rzeczy i szacunek takowych przejrany być może w dniu licytacji, zgodnie z art. 1046 U. P. C. (—) Karmelitów Komornik Sądowy. 1298-0

SIENNIKI RZĘDOWE fabryka „UNJA” dawn. VENTZKI zwyczajne i uproszczone ręczne w cenie od zł. 300, konne od zł. 500. POLECA Zygmunt Nagrodzki WILNO, ul. Zawalna Nr. 11 a. UWAGA. Siennik rządowy jest maszyną rolniczą najprędzej opłacającą się, zaoszczędza bowiem 25% ziarna i zapewnia równoczesne dorzwanie.

LICYTACJA. Wileńskie Tow. Handl. — Zestaw (Lombarb) zawiadamia, że w dniu 27 września r. b. o godz. 4 popoł. odbędzie się w lokalu T wa (Biskupia 12 m. 7) licytacja zastawów do Nr. 11060 włącznie t. j. zastawionych w Czerwiec r. b. i wcześniej i w swolm czasie nieprolongowanych. Zastawy nie sprzedane po cenie szacunkowej na tej licytacji będą wystawione powtórnie 28 września r. b. w tym samym lokalu o godz. 4 popoł. i sprzedane rozpocznie się od sumy należności przypadającej T-wu wraz z procentami i kosztami licytacji. Nadwyżki uzyskane na licytacji będą wypłacane pp. właścicielom zastawionych przedmiotów. 612

Dom Handl. J. DUBICKA i S-ka Właściciele: J. Dubicka i Januszewski. Posiada po cenach umiarkowanych Nr. 33 w swoim sklepie przy ul. Wileńskiej Nr. 33. Wzety różne, Barchany, flanely, Piłtno, crepe dechine, Batysty, satyny, zefiry, krepley, wełny damskie i męskie. Prześcieradła, ręczniki, serwetki, chustki. Koldry różne, fartuszki szkolne, gobeliny meblowe i inne towary w dobrym gatunku. 1828-19

LEKARZE Dr. Leon Ginsberg CHOROBY WENERYCZNE, SKÓRNE. Ulica Wileńska Nr. 3. Tel. 567. Przyjmuje od 8/1-11 4-8, W.Z.p. 29 KOBIECIE LEKARZ Dr. Janina Piotrowicz-Jurczenkowa ordynator Szpitala Sackowicz. Choroby skórne i weneryczne kobiece. Przyjmuje od 4-6 pop. oprócz świąt i dni przed. świąt. Zarzeczce 5, m. 2. 953 W.Z.P. 38 DOKTOR MEDYCYNY A. CYMBLER Choroby: weneryczne i skórne. Elektroterapia, słońce górskie. Ul. Mickiewicza 14, róg Tatarskiej 10 — 2 1 4-7 546-14

Na Rok Szkolny Wszystkie przybory szkolne dla szkół i uczące się młodzieży W. BORKOWSKI WILNO I Mickiewicza 5 II S-to Jańska 1 tel. 372 tel. 371 Przy większych zakupach — odpowiedni rabat. — 0 Pracownia gorsetów „JANINA” UL. S-TO JANKSKA 2 Otrzymano najnowsze modele pasów gumowych kombinowanych z gumą i z nogawkami, bandaże do stanu odmiennego i według przepisów pp.lekarzy. 606-0

Dr. POPILSKI Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od godz. 10 do 1 i od 5-7 p.p. W. Pohulanka 2, róg Zawalnej. W.Z.P. 1 Dr. J. BURAK akuszerka i choroby kobiece powrócił. Zawalna 16, tel. 564. 407 Dr. KENIGSBERG CHOROBY WENERYCZNE I SKÓRNE, Przym. 9-12 i 5-8, ul. Mickiewicza 4. Tel. 1090. W.Z.P. 39 DOKTOR WITOLD KIEŻUN powrócił Choroby wewnętrzne Naświetlania lampą kwarcową Garbarska 5 m. 3. Telefon 12-19. 2022-5

MASŁO WYBOROWE 6.80 gr. poleca J. ZWIEDRYŃSKI Ulica Wileńska 28, telefon 1224. 1970-0 Szyje oraz naprawiam bieliznę. Robota staranna i ładna. Zgodzę się iść szyje do domów prywatnych po godzinie. Łaskawe oferty pod „Bielizna” do Adm. „Dz. Wileńsk.” Cena niska. 1937-1 Krzesła Wiedenskie w wielkim wyborze po cenie fabrycznej skład mebli B. Łokuciewski Mickiewicza 42. 425-2 Warszawa, chrześcijańska pracownia „Szyk” wykonująca solidnie suknie od 8 zł. Niemiecka 29, m. 8. Tamże przyjmuje się uczenie. — 0

Magistrat miasta Wilna Wydział Elektryczny. GLATMAN Dyrektor Elektrycznej Miejskiej Inżynier. M. KUPŚĆ Za Referenta Wyzd. Elektrycznego Kto da choćby najmniejsze ogłoszenie w Biurze Reklamowym S. Grabowskiego Garbarska 1, tel. 82 ten otrzyma BEZPŁATNIE Książeczkę „Pamiętka z WILNA” ładnie wydana z ilustracjami. 614-5

Mieszkania i pokoje bez mebli do wynajęcia od 15 września, Mickiewicza Nr. 30 m. 7 Ogładac od g. 5-6. 1945-0 Dwa pokoje duże, balkon, elektryczność do wynajęcia ogładac 1-5. Tatarska 17 m. 3. 1946-0 Pokój umeblowany do wynajęcia dla osoby solidnej. Mickiewicza Nr. 30 miesz. 6. 1945-0

Przyjmę uczeni na mieszkanie z całkowitem utrzymaniem i opieką. Piwna Nr. 13, m. 12, Jacowiczowa. dg